

[Ejner Nielsen.]

mer, men som man nu kræver betaling for, og det er her, man vil anbringe aftenskolen. Vi mener, det er oprørende uretfærdigt. Det er en ting, som skærper den økonomiske ulighed her i landet i stedet for at udjævne den.

Regeringens begrundelse for at spare i fritidsundervisningen var vel i nogen grad præget af den hetz, der var imod loven. Argumentationen, der blev brugt, gik på, at loven var blevet dyrere, at loven var løbet løbsk. Men der er ikke under udvalgsarbejdet fremkommet oplysninger, der har givet grund til at antage, at loven var løbet løbsk, i det mindste ikke inden for voksenundervisningen. Vi har i udvalget fået en redegørelse, der viser, at det første år, loven var i kraft — det var i 1969-70 — blev der i Ringkøbing amt undervist i 7.700 undervisningstimer færre end i 1968-69 under den gamle lov. Alene for Ringkøbing amt lå der her en besparelse i lærerlønsudgifter på ca. 300.000 kr. Det viser sig, at der blev undervist i flere hold og med flere deltagere, og forklaringen herpå er, at de færre undervisningstimer formentlig skyldes den nye lovs stramning af lærer kvalifikationer, undervisningsplaner m. v. Hvis denne redegørelse skal bruges som rettesnor for de dengang øvrige 21 amter uden for hovedstadsområdet, så kan enhver jo regne sig frem til de samlede besparelser på lærerlønsudgifterne.

Socialdemokratiet kan ikke stemme for de ændringsforslag, der er fremsat af undervisningsministeren og tiltrådt af et flertal i udvalget, idet man her fastholder, at betalingsprincippet skal indføres i voksenundervisningen. Men vi erkender, at der er positive ting i enkelte af ændringsforslagene i forhold til det oprindelige forslag. Jeg tænker her på, at deltagerstarttallet på 15 nu bortfalder, at deltagertimebetalingen på 1, 50 kr. ligeledes bortfalder, og at det gennemsnitlige antal elever pr. time ophæves. Det må vel betyde administrative besparelser.

Men når det er sagt, har jeg faktisk ikke andet end beklagelser tilbage. Jeg mener, at ministeren i medfør af ændringsforslagene nr. 7 og 8, hvor han fastholder, at der ikke ydes statstilskud til udendørsanlæg, begår en stor uretfærdighed. Der ydes til spejderne og andre ungdomsorganisationers lej-

pladser. Men der findes dog vitterligt lokale idrætsforeninger, der selv har oprettet udendørsanlæg, og for disse idrætsforeninger vil tilskuddets bortfald betyde en mærkbar forringelse af anlæggenes økonomi; det gælder i særlig grad for en række nye svømmebade i landkommunerne.

Ved ændringsforslag nr. 17 har man skærpet bestemmelserne ved at kræve, at erhvervsmæssige kursus skal være påbegyndt med mindst 15 deltagere; det vil formentlig medføre en meget væsentlig reduktion af antallet af erhvervsmæssige kursus under fritidsloven.

Ministeren har i ændringsforslag nr. 22, der omhandler betalingsprincippet for aftenskoler, aftenhøjskoler, studiekredse og interessegrupper for voksne, forladt det oprindelige forslag om deltagerbetaling og er i stedet for gået over til en såkaldt procentuel fordeling, hvor stat og kommune hver udreder en tredjedel af udgifterne til honorar og timebetaling til lærerne, mens den resterende del afholdes af initiativtagerne. Her har man også skærpet bestemmelserne, idet initiativtagerne nu skal betale en tredjedel af lærerhonoraret, hvilket ikke har været tilfældet efter de nugældende bestemmelser.

Men én tilrettelæggelsesform vil blive særdeles hårdt ramt, og det er aftenhøjskolen. Her bibeholdes den gældende bestemmelse om, at der til lærerlønnen ydes et tillæg på 70 pct. Vi tror, at det vil blive vanskeligt at oprette aftenhøjskoler på grund af, at det bliver for dyrt at deltage, og det er dybt beklageligt, fordi man inden for denne skole tilbyder en videregående, almen undervisning inden for humanistiske, samfundsmæssige og naturvidenskabelige emner.

Socialdemokratiet kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse. Vi finder fortsat, at det har social slagside, og vil derfor stemme imod lovforslaget ved tredje behandling.

Knud Bro: Den bundne opgave var, at der skulle spares, og at det ikke måtte skade sagen. Efter et meget grundigt udvalgsarbejde er vi nået frem til et forslag, som er bedre end det fremsatte lovforslag. Jeg finder, at dette forslag er rimeligt både over for brugerne, over for tilbyderne og over for